

Financieel crisisplan SPR

Pensioenkring Holland Casino

Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap

stap
Algemeen
Pensioenfonds

www.stappensioen.nl

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
1.1	WETTELIJK KADER VOOR HET FINANCIËEL CRISISPLAN	4
1.2	DOELSTELLING VAN HET FINANCIËEL CRISISPLAN	4
1.3	MISSIE, VISIE EN DOELSTELLINGEN VAN HET FONDS	4
1.4	TOTSTANDKOMING FINANCIËEL CRISISPLAN	4
1.5	VASTSTELLING FINANCIËEL CRISISPLAN	5
2	FINANCIËLE CRISISSITUATIE	6
2.1	VASTSTELLING FINANCIËLE CRISISSITUATIE	6
2.2	BESCHIKBARE BEHEERSMAATREGELEN	6
2.3	MATE VAN INZETBAARHEID VAN DE (CRISIS)MAATREGELEN	7
2.4	WAT IS HET FINANCIËLE EFFECT VAN DE MAATREGELEN	7
2.5	EVENWICHTIGE BELANGENAFWEGING	8
3	BESLUITVORMING	8
3.1	BESLUITVORMINGSPROCES	8
3.2	BELEID ONGEDAAN MAKEN CRISISMAATREGELEN	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
3.3	JAARLIJKSE TOETS OP ACTUALITEIT FINANCIËEL CRISISPLAN	10
4	COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN	10

Versiebeheer

Datum	Auteur	Versie	Wijziging
Maart 2026	Triple A	1.0	Eerste opzet financieel crisisplan SPR

1 Inleiding

Dit financieel crisisplan is onderdeel van de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) van Pensioenkring Holland Casino (hierna de pensioenkring).

In dit plan zijn maatregelen opgenomen die het bestuur van Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap (hierna het fonds) kan inzetten als de pensioenkring in een financiële crisissituatie terecht komt of dreigt te komen. Dit kan tot gevolg hebben dat het realiseren van de doelstellingen van de pensioenkring in gevaar komen.

Het plan beschrijft de kritische waarden, de inzet van maatregelen en geeft een inschatting van de effectiviteit hiervan. Daarnaast wordt in dit plan ingegaan op de evenwichtige belangenbehartiging en communicatie.

Voor een financieel crisisplan geldt dat het bestuur bij de beschreven maatregelen altijd de afweging maakt in hoeverre deze in het kader van de dan geldende omstandigheden en de aard van de financiële crisis binnen de pensioenkring, daadwerkelijk doorgevoerd kunnen worden.

1.1 Wettelijk kader voor het financieel crisisplan

Artikel 145 lid van de Pensioenwet bepaalt dat de ABTN een financieel crisisplan bevat waarin de pensioenkring beschrijft welke maatregelen ingezet kunnen worden in de situatie, bedoeld in artikel 140, eerste lid (minimaal vereist eigen vermogen). Artikel 132 (vereist eigen vermogen) waar ook naar wordt verwezen is niet van toepassing bij een solidaire premieregeling.

1.2 Doelstelling van het financieel crisisplan

Het doel van het crisisplan is om voorbereid te zijn op een crisissituatie, inzicht te geven in welke maatregelen genomen (kunnen) worden en op welke wijze de evenwichtige belangenafweging wordt toegepast. Het crisisplan beschrijft ook wat het realiteitsgehalte en het effect van de maatregelen zijn.

Het crisisplan heeft ook als doel om deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden inzicht te geven in hoe er wordt gehandeld in een crisissituatie en wat dit voor hun pensioen betekent.

1.3 Missie, visie en doelstellingen van het fonds

In de missie is beschreven waarvoor het fonds staat, wat de bestaansgrond is en welke waarden en identiteit het fonds kenmerken. De missie, visie en doelstellingen van Stap zijn in hoofdstuk 2 van de ABTN beschreven. De doelstellingen van de pensioenkring zijn in paragraaf 4.1. van de ABTN beschreven.

1.4 Totstandkoming financieel crisisplan

Het bestuur is van mening dat een financieel crisisplan voor elke pensioenkring onderdeel vormt van het integraal risicomanagement zoals door het fonds als geheel, maar ook per pensioenkring is vormgegeven. Een financieel crisisplan richt zich voornamelijk op het wel of niet kunnen verwezenlijken van de strategische en operationele doelstellingen van de pensioenkring binnen de kaders van de risicohouding. Het financieel crisisplan richt zich op de financiële risico's en vraagt van het bestuur een heldere formulering ten aanzien van normen en limieten van de onderliggende financiële risico's binnen elke pensioenkring.

Voor het opstellen van een financieel crisisplan is het daarom noodzakelijk goed zicht te hebben op de door het bestuur geformuleerde missie en visie en daaraan gerelateerde operationele doelstellingen per pensioenkring.

Het bestuur bespreekt ieder kwartaal de risicorapportages per pensioenkring. Er wordt nadrukkelijk gekeken of in verschillende economische omgevingen het pensioenbeleid bijdraagt aan de geformuleerde doelstellingen van de pensioenkring.

1.5 Vaststelling financieel crisisplan

Dit financieel crisisplan is een dynamisch document en wordt jaarlijks geactualiseerd. Het financieel crisisplan is gebaseerd op de huidige wet- en regelgeving en de uitvoeringsovereenkomst(en) en/of uitvoeringsreglement(en) van de pensioenkring.

2 Financiële crisissituatie

Het financieel crisisplan treedt in werking wanneer zich een financiële crisissituatie voordoet. Een financiële crisissituatie kan worden veroorzaakt door bijvoorbeeld een grote daling op aandelenmarkten, een grote stijging in de hoogte van de prijsinflatie of een verzekeringstechnische catastrofe.

2.1 Vaststelling financiële crisissituatie

Het bestuur heeft aangegeven dat er sprake van een financiële crisissituatie in de solidaire premiereregeling in de volgende situaties:

1. Een extreme daling van het (verwacht) pensioen van de deelnemers;
2. Het aanwezige eigen vermogen (waar de operationele reserve onderdeel van uit maakt) ligt lager dan het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV). Dit is het geval als de dekkingsgraad onder de 100% komt;
3. De solidariteitsreserve is leeg of bijna leeg en kan dus niet of nauwelijks worden aangewend om verlaging van de nominale pensioenuitkering te voorkomen c.q. te beperken.

2.2 Beschikbare beheersmaatregelen

Het aantal beheersmaatregelen dat het bestuur in geval van een financiële crisissituatie ter beschikking heeft, is beperkt onder de Wet toekomst pensioenen. Onderstaand worden deze per crisissituatie toegelicht.

Situatie 1: extreme daling (verwacht) pensioen

- Het aanpassen van het collectieve beleggingsbeleid behorende bij de persoonlijke pensioenvermogens. Dit is alleen mogelijk zolang dit aangepaste beleggingsbeleid past binnen de eerder vastgestelde risicohouding.

Situatie 2: aanwezig eigen vermogen lager dan MVEV

- Een deel van de premie gebruiken voor het aanvulling van de operationele reserve. De operationele reserve is onderdeel van aanwezige eigen vermogen. Dit gaat ten laste van de premie die de actieve deelnemers in hun persoonlijk pensioenvermogen ontvangen;
- Het aanvullen van het aanwezige eigen vermogen tot MVEV door het verlagen van alle persoonlijke pensioenvermogens. Dit raakt alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- Onttrekken van vermogen uit de solidariteitsreserve om het eigen vermogen aan te vullen tot MVEV¹. Dit is alleen mogelijk als er voldoende vermogen in de solidariteitsreserve beschikbaar is;
- Het aanpassen van het beleggingsbeleid ten aanzien van de operationele reserve.

Situatie 3: solidariteitsreserve (bijna) leeg

- Het verhogen van de afdracht van het financieel (positief) overrendement aan de solidariteitsreserve. Zolang de solidariteitsreserve niet gelijk is aan het maximum, wordt er 2,5% van het financieel (positief) overrendement afgedragen om solidariteitsreserve te vullen. Dit raakt alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- Het vullen van de solidariteitsreserve uit de operationele reserve als omvang van de operationele boven het maximum niveau uitkomt (zover wettelijk toegestaan);
- Het aanpassen van het beleggingsbeleid ten aanzien van de solidariteitsreserve.

¹ Hierover heeft het bestuur nu nog geen besluit genomen.

2.3 Mate van inzetbaarheid van de (crisis)maatregelen

In onderstaande tabel is opgenomen op grond van welke juridische gronden de inzet van genoemde maatregelen gerechtvaardigd is.

Maatregel	Statuten	Pensioen-reglement	Uitvoerings-overeenkomst	ABTN	Inzet en prioritering
Aanpassen collectief beleggingsbeleid	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	H 8	Regulier beleid, zolang past binnen de risicohouding
Aanpassen beleggingsbeleid operationele reserve c.q. solidariteitsreserve	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	H 8	Regulier beleid
Deel van de premie toevoegen aan de operationele reserve	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	H. 7.9	Tijdelijke maatregel
Verlaging persoonlijke pensioenvermogens om het eigen vermogen aan te vullen tot MVEV	Artikel 10	Artikel F1	N.v.t.	H 7.7	Uiterste noodmaatregel
Onttrekking uit solidariteitsreserve om eigen vermogen aan te vullen tot MVEV ²	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Crisismaatregel
Verhogen afdracht van het financieel (positief) overrendement aan de solidariteitsreserve	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	H 7.5	Tijdelijke maatregel
Vullen solidariteitsreserve uit operationele reserve (voor zover mogelijk)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	H 7.8	Regulier beleid, zolang operationele reserve boven maximum niveau

2.4 Wat is het financiële effect van de maatregelen

Maatregel	Financieel effect
Aanpassen collectief beleggingsbeleid	Minder overrendement leidt tot minder gevoeligheid voor de bewegingen op de aandelenmarkten
Aanpassen beleggingsbeleid operationele reserve c.q. solidariteitsreserve	Operationele reserve c.q. solidariteitsreserve wordt meer of minder gevoelig voor beleggingsopbrengsten

² Hierover heeft het bestuur nu nog geen besluit genomen.

Maatregel	Financieel effect
Deel van de premie toevoegen aan de operationele reserve	Minder spaarpremie naar de persoonlijke pensioenvermogens van de deelnemers. Hogere operationele reserve omdat daar een deel van de premie aan wordt toegevoegd
Verlaging persoonlijke pensioenvermogens om het eigen vermogen aan te vullen tot MVEV	Voor de (gewezen) deelnemers leidt dit tot een lagere verwachte uitkering. Voor de pensioengerechtigden betekent dit een hogere aanvulling uit de solidariteitsreserve (voor zover mogelijk)
Ottrekking uit solidariteitsreserve om eigen vermogen aan te vullen tot MVEV	Minder vermogen beschikbaar om de nominale uitkering van de pensioengerechtigden aan te vullen als een verlaging dreigt c.q. de verlaging groter wordt
Verhogen afdracht van het financieel (positief) overrendement aan de solidariteitsreserve	Minder positief overrendement naar de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en meer naar de solidariteitsreserve. Jongere deelnemers hebben hoger percentage overrendement dan oudere deelnemers
Vullen solidariteitsreserve uit operationele reserve (voor zover mogelijk)	Solidariteitsreserve gaat omhoog en operationele reserve omlaag (tot maximum niveau)

2.5 Evenwichtige belangenafweging

In het financieel crisisplan is een beschrijving opgenomen hoe bij het inzetten van maatregelen op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de verschillende belanghebbenden van de pensioenkring. Het bestuur houdt daarbij zoals eerder aangegeven de huidige pensioenovereenkomst en het afgesproken beleidskader als uitgangspunt aan.

Het bestuur neemt in zijn overwegingen ter beoordeling van de evenwichtigheid in de pensioenkring tussen de verschillende belanghebbenden de volgende criteria mee:

- Effectiviteit: wat is het effect van de aanpassing op de operationele reserve, de solidariteitsreserve, de persoonlijke pensioenvermogens en de (verwachte) uitkering van de verschillende groepen van belanghebbenden?
- Proportionaliteit: weegt het effect op tegen de impact voor de verschillende groepen van belanghebbenden?
- Solidariteit: zijn de bijdragen van de verschillende groepen van belanghebbenden met elkaar in evenwicht?
- Continuïteit: zijn de maatregelen verstandig met het oog op voorzienbare toekomstige (korte en lange termijn) ontwikkelingen?

3 Besluitvorming

3.1 Besluitvormingsproces

Het crisisplan maakt onderdeel uit van de ABTN van het fonds en de pensioenkring. Besluiten te nemen binnen het afgesproken pensioenbeleid kunnen conform de statuten door het bestuur worden genomen met in achtname van de bevoegdheden van het belanghebbendenorgaan (BO).

In onderstaande tabel is het besluitvormingsproces voor de verschillende maatregelen uiteengezet.

Maatregel	Betrokken partijen	Beschrijving proces	Tijdslijn
Aanpassen collectief beleggingsbeleid	Bestuur, BAC, adviseur vermogensbeheer, BO en PUO	Adviseur komt met voorstel, BAC besluit om dit voor te leggen aan bestuur. Bestuur besluit en goedkeuring BO. PUO past toedeelregels aan	3 maanden
Aanpassen beleggingsbeleid operationele reserve c.q. solidariteitsreserve	Bestuur, BAC, adviseur vermogensbeheer, BO en PUO	Adviseur komt met voorstel, BAC besluit om dit voor te leggen aan bestuur. Bestuur besluit en goedkeuring BO. PUO past toedeelregels aan	2 maanden
Deel van de premie toevoegen aan de operationele reserve	Bestuur, PCC, actuariel adviseur, BO en PUO	Adviseur komt met voorstel, PCC besluit om dit voor te leggen aan bestuur. Bestuur besluit en advies BO. PUO past verdeling premie aan	2 maanden
Verlaging persoonlijke pensioenvermogens om het eigen vermogen aan te vullen tot MVEV	Bestuur, PCC, actuariel adviseur, BO en PUO	Adviseur komt met voorstel, PCC besluit om dit voor te leggen aan bestuur. Bestuur besluit en goedkeuring BO. Voorleggen aan DNB. Na akkoord DNB voert PUO uit	2 maanden
Onttrekking uit solidariteitsreserve om eigen vermogen aan te vullen tot MVEV	Bestuur, PCC, actuariel adviseur, BO en PUO	Adviseur komt met voorstel, PCC besluit om dit voor te leggen aan bestuur. Bestuur besluit en goedkeuring BO. PUO voert uit	2 maanden
Verhogen afdracht van het financieel (positief) overrendement aan de solidariteitsreserve	Bestuur, PCC, actuariel adviseur, BO en PUO	Adviseur komt met voorstel, PCC besluit om dit voor te leggen aan bestuur. Bestuur besluit en goedkeuring BO. PUO past percentage afdracht (financieel) overrendement aan	2 maanden
Vullen solidariteitsreserve uit operationele reserve (voor zover mogelijk)	Bestuur, PCC, actuariel adviseur, BO en PUO	Adviseur komt met voorstel, PCC besluit om dit voor te leggen aan bestuur. Bestuur besluit en advies BO. PUO voert uit	2 maanden

In het kader van het integraal risicomanagement heeft het bestuur op basis van de door haar ingeschatte risico's en beheersmaatregelen, procedures opgenomen om te handelen in bepaalde specifieke (crisis)situaties binnen de pensioenkring. Hierbij wordt ook aandacht besteed bij wie de actie wordt belegd, hoe bij een benodigde snelle besluitvorming overige bestuursleden worden geïnformeerd en hoe uiteindelijk de besluitvorming in dat geval kan plaatsvinden.

3.2 Jaarlijkse toets op actualiteit financieel crisisplan

Het crisisplan voor de pensioenkring maakt onderdeel uit van de ABTN van de pensioenkring en wordt jaarlijks als vast agendapunt besproken in een bestuursvergadering en getoetst aan de actualiteit.

4 Communicatie met belanghebbenden

De communicatie met belanghebbenden is te onderscheiden in twee onderdelen. Als eerste zal de pensioenkring aan de belanghebbenden kenbaar maken dat er een crisisplan is opgesteld. Na vaststelling of actualisatie van dit financieel crisisplan informeert het bestuur de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden over het crisisplan van de pensioenkring door deze op de website te publiceren. De hoofdlijnen van het crisisplan zijn tevens onderdeel van de maandelijkse communicatie over de dekkingsgraad op de website.

In onderstaande tabel is het communicatietraject na vaststelling van de crisissituatie weergegeven. De doelgroep voor communicatie bestaat uit alle (gewezen) deelnemers en gepensioneerden, werkgever(s), belanghebbendenorgaan en waar noodzakelijk de toezichthouder (DNB).

Crisissituaties	Maatregel	Moment van communiceren	Hoofdboodschap
1. Extreme daling (verwacht) pensioen	Aanpassen collectief beleggingsbeleid	Na besluit bestuur en instemming van BO	Collectief beleggingsbeleid opnieuw beoordeeld
2. Aanwezig eigen vermogen lager dan MVEV	Deel van de premie toevoegen aan de operationele reserve	Na besluit bestuur, advies van BO en afstemming met sociale partners	Premie die naar persoonlijke pensioenvermogens gaat wordt iets lager (tijdelijke maatregel)
2. Aanwezig eigen vermogen lager dan MVEV	Verlaging persoonlijke pensioenvermogens om het eigen vermogen aan te vullen tot MVEV	Na besluit bestuur en instemming van BO, informeren sociale partners en instemming DNB	Verlaging persoonlijke pensioenvermogens noodzakelijk
2. Aanwezig eigen vermogen lager dan MVEV	Onttrekking uit solidariteitsreserve om eigen vermogen aan te vullen tot MVEV	Na besluit bestuur en instemming van BO	Maatregel om verlaging persoonlijke pensioenvermogens te voorkomen
2. Aanwezig eigen vermogen lager dan MVEV	Aanpassen beleggingsbeleid operationele reserve	Na besluit bestuur en instemming van BO	Beleggingsbeleid OR opnieuw beoordeeld
3. Solidariteitsreserve (bijna) leeg	Verhogen afdracht van het financieel (positief) overrendement aan de solidariteitsreserve	Na besluit bestuur, instemming van BO en afstemming met sociale partners	Tijdelijke maatregel om te voorkomen dat SR leeg raakt
3. Solidariteitsreserve (bijna) leeg	Vullen solidariteitsreserve uit	Na besluit bestuur en advies van BO	Regulier beleid

Crisissituaties	Maatregel	Moment van communiceren	Hoofdboodschap
	operationele reserve (voor zover mogelijk)		
3. Solidariteitsreserve (bijna) leeg	Aanpassen beleggingsbeleid solidariteitsreserve	Na besluit bestuur en instemming van BO	Beleggingsbeleid SR opnieuw beoordeeld

Communicatie aan betrokkenen vindt plaats middels:

- algemene media van het fonds, zoals de website;
- brieven aan belanghebbenden;
- informatie in o.a. brieven, procesbrieven, website, (digitale) nieuwsbrief, UPO, pensioenplanner.

Indien het bestuur van het fonds besluit tot het verlagen van de persoonlijke pensioenvermogens van alle deelnemers, wordt DNB direct door middel van een brief op de hoogte gesteld. DNB toetst een voorgenomen besluit tot verlaging. De (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgevers dienen ten minste één maand, voordat de verlaging wordt gerealiseerd, geïnformeerd te worden. Ook DNB dient, conform artikel 134 lid 3 Pensioenwet, een maand vóór realisatie te worden geïnformeerd. De verlaging kan geen doorgang vinden zonder dat DNB hiermee heeft ingestemd.

De AFM adviseert vooruitlopend op een besluit tot verlaging van de persoonlijke pensioenvermogens belanghebbenden te informeren over een mogelijk besluit tot verlaging. Dat betekent dat het wenselijk is deelnemers te informeren over een mogelijke verlaging van de persoonlijke pensioenvermogens in de startbrief en stopbrief.